

TRENDY VÝVOJA INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV V ZDRAVOTNÍCKYCH A MEDICÍNSKYCH INŠTITÚCIÁCH

<p style="text-align: center;">Centralizované systémy s izolovanými aplikáciami orientovanými najmä na hospodárske a administratívne účely</p>	<p style="text-align: center;">Decentralizované, s pomerne priateľskými používateľskými rozhraniami, avšak väčšinou orientované na hospodárske a administratívne účely</p>	<p style="text-align: center;">Aj medicínsky a patientsky orientované aplikácie slúžiace jednotlivým organizačným útvarom, väčšinou izolovane, ale aj s čiastkovými vzájomnými väzbami</p>	<p style="text-align: center;">Prekonávanie izolovaných aplikácií na báze OTVORENÝCH ARCHITEKTÚR informačných systémov integrujúcich separované heterogénne IS</p>
<p style="text-align: center;">PREKONANÉ</p>	<p style="text-align: center;">TRADIČNÉ</p>	<p style="text-align: center;">EŠTE SÚČASNÉ</p>	<p style="text-align: center;">PREBIEHAJÚCI NÁSTUP</p>

OTVORENÁ ARCHITEKTÚRA
je prostriedkom tvorby
integrovaných neprotirečivých zdravotníckych
INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV
majúcich rozhodujúcu úlohu pri zabezpečovaní

- prepojovala jednotlivých fragmentárnych aplikácií (často štrukturálne a/alebo funkčne vzájomne nekompatibilných)
- dobrej vzájomnej organizácie a súčinnosti rozsiahlych a zložitých informačných štruktúr, aj lokalizačne (územne) distribuovaných

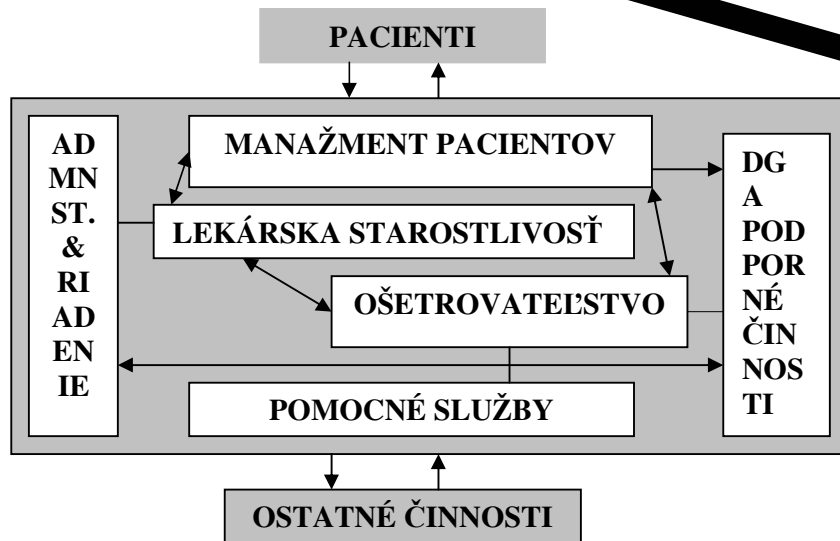
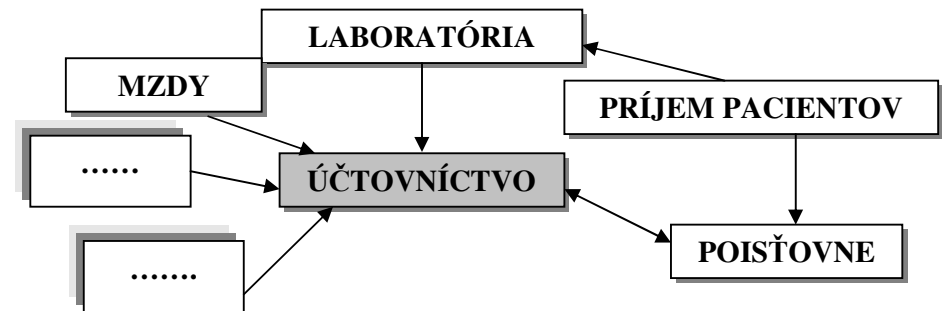
a tým zvyšovať

- účinnosť a kvalitu zdravotníckej starostlivosti
- priebežnú sledovateľnosť nákladov a ich udržovanie v požadovaných limitoch, optimalizáciu pomeru nákladov k výkonom/výsledkom
- výkonnosť a účinnosť organizačných opatrení/riešení

OTVORENÁ ARCHITEKTÚRA

vytvára predpoklady pre vývoj nemocničných a zdravotníckych informačných systémov

od centralizovaných monolitických realizácii vytvorených iba pre administratívne potreby

k modulárnej architektúre integrujúcej patientsky orientované aplikácie od rôznych dodávateľov ako aj ostatné aplikácie podporujúce zdravotnícke činnosti

OTVORENÁ ARCHITEKTÚRA

UMOŽŇUJE
inštalované a
prevádzkované
vzájomne izolované
a nekompatibilné
aplikačné programy
FEDARALIZOVAŤ

UMOŽŇUJE
bez odstavenia
rozvíjať existujúci
informačný systém
modifikovaním
existujúcich a
pridávaním nových
aplikácií

UMOŽŇUJE
rozvíjať IS bez
prerušovania
poskytovaných služieb,
rozvoj
neznehodnocuje
predchádzajúce
investície

**EFEKTÍVNOSŤ VÝDAVKOV,
ZNIŽOVANIE NÁKLADOV NA VÝVOJ, ÚDRŽOVANIE A PREVÁDZKU**

VYTVORENIE A ROZVÍJANIE INFORMAČNÉHO SYSTÉMU vyžaduje

- ☞ model organizačnej štruktúry, funkčných vzťahov a pracovných tokov zariadenia poskytujúceho zdravotnícku starostlivosť**
- ☞ koncepciu architektúry informačného systému, metodológie a postupnosti jeho implementácie, vrátane neskoršieho rozširovania a zdokonaľovania**
- ☞ špecifikovanie sústavy aplikácií a funkcií jednotlivých zložiek architektúry systému a ich podporné poslanie v rozličných oblastiach pracovných činností**
- ☞ metodológiu plánovania, sledovania a vyhodnocovania (organizačného, kvantitatívneho, kvalitatívneho a technologického) vývoja pracovných procesov danej inštitúcie**

MALÝ VÝBER Z TERMINOLOGICKÝCH VÝRAZOV

ZÁKLADNÉ POJMY:

SIGNÁL – fyzikálny fenomén: pohyb, kvetináč, cestný či železničný semafor, bodka (bliknutie) a čiarka (zasvietenie), vlajočky

SYMBOL – fenomén (signál) reprezentant dohovoreného významu, prvoplánový, kontextom podmienený, hlbokový, skrytý význam

SYMBOL: znak a text, obrazec, schéma, ikona, obraz, animované obrazy, zvuk (izolovaný, plynulý, reč), vôňa

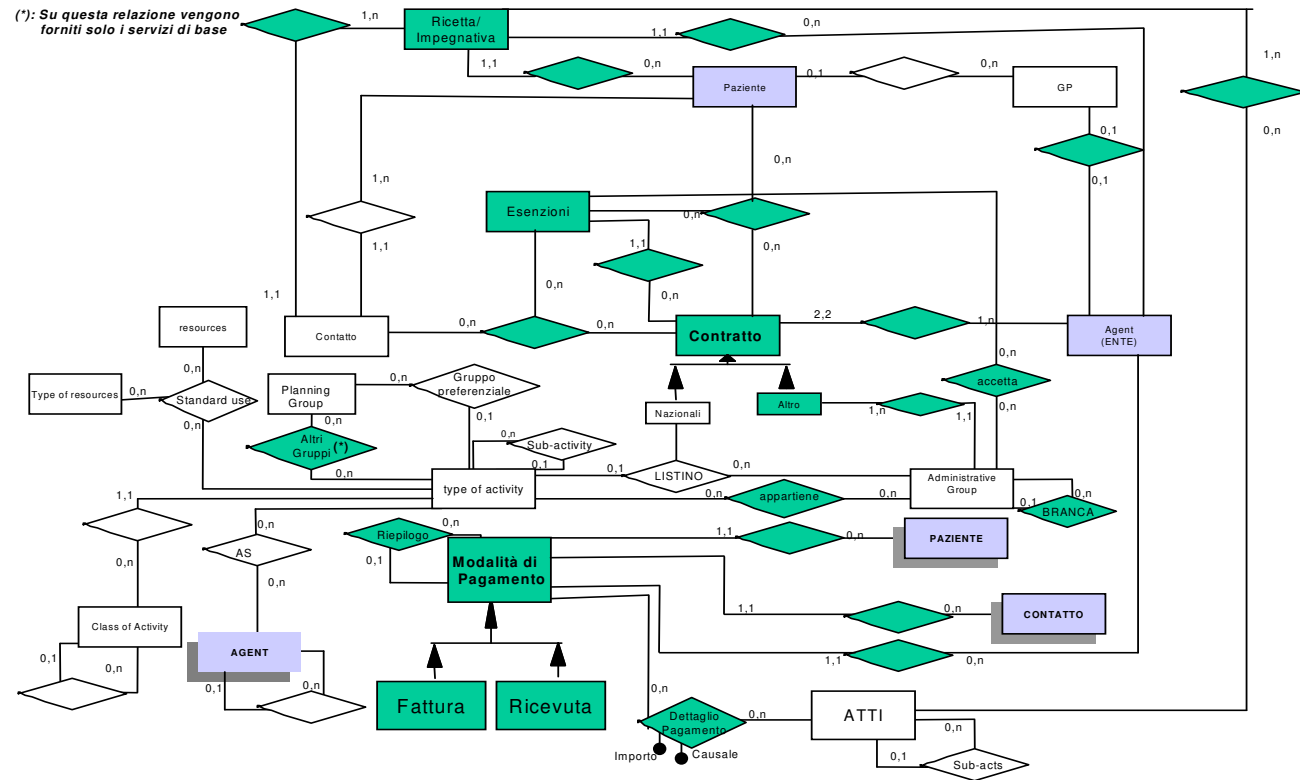
ZAZNAMENANÝ (na médiu) **SYMBOL(y)** – údaj/dátum, údaje/dáta

INFORMÁCIA: symboly (nosiče poznania) spôsobujúce zmenu stavu príjemcu

ABSTRAKTNÉ GENERICKÉ POJMY (OBJEKTY, SCHÉMY, KATEGÓRIE):

PACIENT ♦ **KONTAKT** (terajší, predchádzajúce) ♦ **POBYT** (jedno a viacdenný) ♦ **UDALOSŤ** ♦ **AKT** ♦ **AKTIVITA** ♦ **AGENT** ♦ **OPRÁVNENIE** ♦ **DIAGNÓZA** ♦ **TERÁPIA** ♦ **ZDRAVOTNÝ ÚDAJ** (jednoduchý, zložený, časový rad, komplexný a jeho súhrn) ♦ **ZDRAVOTNÝ ZÁZNAM** ♦ **POUŽÍVATEĽ** ♦ **ZDROJE** (personál, priestory, zariadenia, prístroje) ♦ **ROZHRANIE**

ILUSTRÁCIA FUNKČNEJ SCHÉMY

MOŽNOSŤ VYTVÁRANIA TERITORIÁLNEJ INTEGRÁCIE ZDRAVOTNÍCKYCH INFORMAČNÝCH SYSTÉMOV

VLÁDNA ÚROVEŇ, POLITICKÉ INŠTITÚCIE

**REZORTNÁ (TERITORIÁLNA) ÚROVEŇ, GEOGRAFICKÁ SIETE, ZDRAVOTNÉ POISŤOVNE
ORGANIZÁCIA, RIADENIE, KOORDINÁCIA, EPIDÉMIOLÓGIA**

NEMOCNIČNÁ ÚROVEŇ

**MNOŽINA LÍŠIACICH SA SPOLUPRACUJÚCICH A SYNERGICKÝCH
ORGANIZAČNÝCH A FUNKČNÝCH JEDNOTIEK**

ÚROVEŇ STAROSTLIVOSTI O PACIENTA

AMBULANCIE, GP, LABORATÓRIA

**INFORMAČNÉ SYSTÉMY JEDNOTLIVÝCH INŠTITÚCII
MAJÚ BYŤ OPTIMALIZOVANÉ V SÚLADE S VLASTNÝMI POTREBAMI,
PRIČOM MUSIA ZACHOVAŤ VZÁJOMNU KONZISTENTNOSŤ
PRE SÚČINNOSŤ PRI VÝMENE KLINICKÝCH, EPIDEMIOLOGICKÝCH A
MANAŽERSKÝCH INFORMÁCIÍ**

ZÁKLADNÉ CIELE

Medzi jednotlivými inštitúciami - aj na rovnakej úrovni hierarchie, aj medzi organizačnými jednotkami tej istej inštitúcie môžu existovať podstatné rozdiely v požiadavkách používateľov, v organizačných požiadavkách, v prioritách, v rozpočtoch atď.

UNIKÁTNE MONOLITICKÉ RIEŠENIA NEDOKÁŽU POSKYTNÚŤ EFEKTÍVNE MOŽNOSTI VYHOVIETŤ RÔZNYM SITUÁCIÁM A POTREBÁM

JEDNOTLIVÍ POUŽÍVATELIA MUSIA MAŤ MOŽNOSŤ VOĽBY NAJVHODNEJŠÍCH RIEŠENÍ V SÚLADE S VLASTNÝMI POTREBAMI

INFORMAČNÝ SYSTÉM MUSÍ POSKYTOVAŤ INFRAŠTRUKTÚRU PRE FUNKČNÚ A INFORMAČNÚ INTEGRÁCIU HETEROGÉNNÝCH (JESTVUJÚCICH) APLIKÁCIÍ.

ŠTANDARDIZÁCIA A HIS

CEN

Comité Européen de Normalisation

Technical Committee 251 "Medical Informatics"

PT011

Štandardná architektúra chorobopisu

PT013

*Štandardná architektúra
zdravotníckych informačných systémov*

Commissione UNI-CNR "Informatica Medica"

WG1 "Architectures & Healthcare Records"

**Ciele a požiadavky štandardu pre
vymedzenie zásad otvorených
zdravotníckych informačných
systémov**

Italian standard
**Základna štruktúra zdravotníckych
informačných systémov**
Štandard pre otvorené platformy
funkčnej a informačnej integrácie
heterogénnych aplikácií

DHE

SOFTVÉROVÁ realizácia štandardného MIDLVÉRU pre zdravotnícke prostredie

**Prostriedok umožňujúci vytvárať konzistentné
(obsahovo úplné a neprotirečivé)
zdravotnícke informácie tam, kde je to potrebné a vtedy, keď je to potrebné**

JE TO

- ☞ DISTRIBUOVANÉ INFORMAČNÉ PROSTREDIE PRE ZDRAVOTNÍCTVO**
- ☞ ZÁKLADNÉ NEVYHNUTNÉ JADRO SPOLOČNÝCH INFORMÁCIÍ A FUNKCIÍ**
- ☞ ŠTANDARDNÝ MIDLVÉR PRE ZDRAVOTNÍCTVO**

DHE – MOŽNOSTI/VÝHODY (1)

- **nahrádzovanie jestvujúcich aplikačných komponentov IS novými, rozširovanie štruktúry jestvujúceho IS novými aplikačnými komponentami je jednak možné a zároveň sa pritom zabezpečuje ich automatická integrácia do jestvujúceho IS**
- **využívaním DHE knižnice funkcií, služieb a jeho vlastných funkčných prvkov výrazne zjednodušovanie/uľahčovanie vývoja a implementácie nových aplikácií v danom IS**
- **pri tvorbe nových aplikácií používať servisné procedúry (služby) DHE, ktoré zabezpečujú vykonávanie časti alebo všetkých funkcií novej aplikácie**
- **jednoduché využívanie už jestvujúcich aplikácií v danom IS**
- **IMPLEMENTOVAŤ VIACVRSTVOVÚ, OTVORENÚ, ROZŠIROVATEĽNÚ, ZDOKONAĽOVATEĽNÚ (ROZVÍJATEĽNÚ) KLIENT/SERVER ARCHITEKTÚRU (konformnú úrovňam 3 a 4 klasifikácie Gartners-Group)**

Gartners-Group klasifikácia

1. **KLIENT:** PC alebo terminál vo funkcii prezentačného zariadenia.
SERVER: DBMS a aplikačné programy.

2. **KLIENT:** PC s aplikáciou, ktorá interaguje s DBMS na serveri; aplikácii musí byť známa štruktúra dát v DB.
SERVER: DBMS.

3. **KLIENT:** PC s aplikáciou kooperujúcou s aplikáciou na serveri – jedná sa o distribuované procesy a pričom klientská aplikácia nemusí poznať štruktúru dát v DB.
SERVER: DBMS a kooperujúci aplikačný program.

4. **KLIENT:** PC s (hoci iba prezentačnou) aplikáciou interagujúcou so sústavou vzájomne kooperujúcich aplikácií a zodpovedajúcou sústavou DB, ktorých štruktúra pre klienta nemusí byť známa.
SERVER: Sústava aplikačných programov a korešpondujúce DBMS.

DHE – MOŽNOSTI/VÝHODY (2)

- **možnosť integrácie existujúcich aplikácií nekladie veľké nároky na reštruktúrovanie existujúceho kódu – zabezpečuje sa jednoduchým vložením volaní služieb DHE, ktoré zabezpečujú zdieľanie požadovaného rozsahu spoločných údajov**
- **náklady na vyvoj nových aplikácií sa dajú veľmi významne redukovať tým, že sa využívajú služby DHE, menovite: správa údajov, transakcie, zosieťovanie, integrácia, súčinnosť**
- **zabezpečiť otvorenosť systému a jeho nezávislosť na dodávateľoch aplikácií tým, že sa zabezpečí ich plný súlad s európskymi štandardami CEN/TC251: "Architektúra zdravotníckych informačných systémov" a "Architektúra elektronického chorobopisu"**

KLÚČOVÉ CHARAKTERISTIKY DHE (1)

- ☞ **DHE – umožňuje spracúvať všetky základné kategórie zdravotníckych údajov:**
  - **personalistika, epidemiologické a štatistické údaje o pacientoch, návštevy v ambulanciách, hospitalizácie,**
  - **klinické a organizačné aktivity (od elementárnych činností po úplné protokoly a celý priebeh liečnej starostlivosti) počas celej zdravotníckej starostlivosti: od počiatkových zdravotníckych aktivít až po účtovníctvo, plánovanie, výkony, hlásenia atď,**
  - **diagnostické, administratívne a klinické klasifikácie, organizačnú štruktúru inštitúcie (od jeho útvarov až po jednotlivých pracovníkov) a zohľadňovanie siete iných PZS,**
  - **evidovanie disponibilných a skutočne spotrebovaných zdrojov (lieky, pracovníci, materiál, prístroje, zariadenia, priestory) aj vo väzbách na vykonané úkony,**
  - **chorobopisy vo vzťahu na výsledky jednotlivých činností ako aj celkový zdravotný záznam pacienta,**
  - **údaje pre manažment, vrátane plánovanej a skutočnej spotreby zdrojov, ukazovatele nákladov a výkonov pre každý sektor vo väzbe na starostlivosť poskytovanú pacientom a uskutočnené výkony,**
  - **pridelené rozsahy právomocí rôznym kategóriám používateľov pristupovať k jednotlivým informačným položkám a k uskutočňovaniu špecifických činností,**

KLÚČOVÉ CHARAKTERISTIKY DHE (2)

- ☞ **DHE – poskytuje prostriedky na manažment spoločných údajov a na vykonávanie činností (procedúr), ktoré majú v organizácii spoločné poslanie:**
  - **zabezpečujú integráciu a konzistentnosť údajov, sprístupňujú údaje keď a kde je to potrebné,**
- ☞ **DHE – svojimi základnými procedúrami umožňuje aplikáciám vkladať, vyhľadávať, vyberať a modifikovať údaje prostriedkami a rozhraniami, ktoré sú úplne nezávislé od technológií a konfigurácii systémov.**
- ☞ **DHE – ďalšími zo svojich špeciálnych služieb umožňujú implementovať zložitejšie funkcie, napríklad požadovanie, evidovanie, plánovanie a hlásenie činností.**
- ☞ **DHE – umožňuje rýchle rozvíjanie novokoncipovaných zdravotníckych informačných systémov podľa skutočnej potreby bez narušenia funkčnosti a integrity doposiaľ prevádzkovaných systémov.**
- ☞ **DHE – umožňuje postupné rozširovanie (počet používateľov a pracovných miest) informačných systémov, je prostriedkom realizácie distribuovaných implementácií, pripúšťa uplatňovať DBMS, ktorú uprednostňuje daná inštitúcia.**

KLÚČOVÉ CHARAKTERISTIKY DHE (3)

☞ DHE – OTVORENOSŤ A PRISPÔSOBITELNOSŤ:

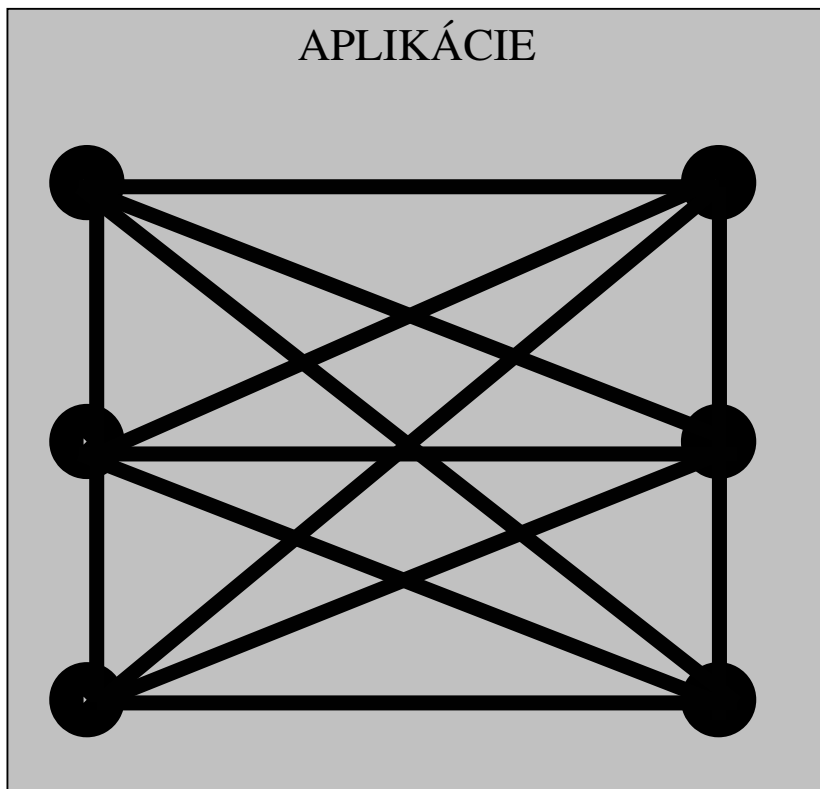
- **Predefinovaných >250 dátových objektov (schém, konceptov) a >8000 dátových atribútov (vlastností objektov). To umožňuje splniť takmer všetky zvyčajné požiadavky hociktorého typu informačného systému v zdravotníckom prostredí.**
- **V prípade vzniku ďalších požiadaviek na typ informácií alebo funkčnosť informačného systému v špecifickom zdravotníckom prostredí alebo pre špecifickú činnosť, štandardné DHE dátové modely a procesy môžu byť bez vonkajšej (dodávateľskej) podpory dopĺňované/rozširované samotnými používateľmi podľa vlastných potrieb.**

☞ DHE – poskytuje nástroje

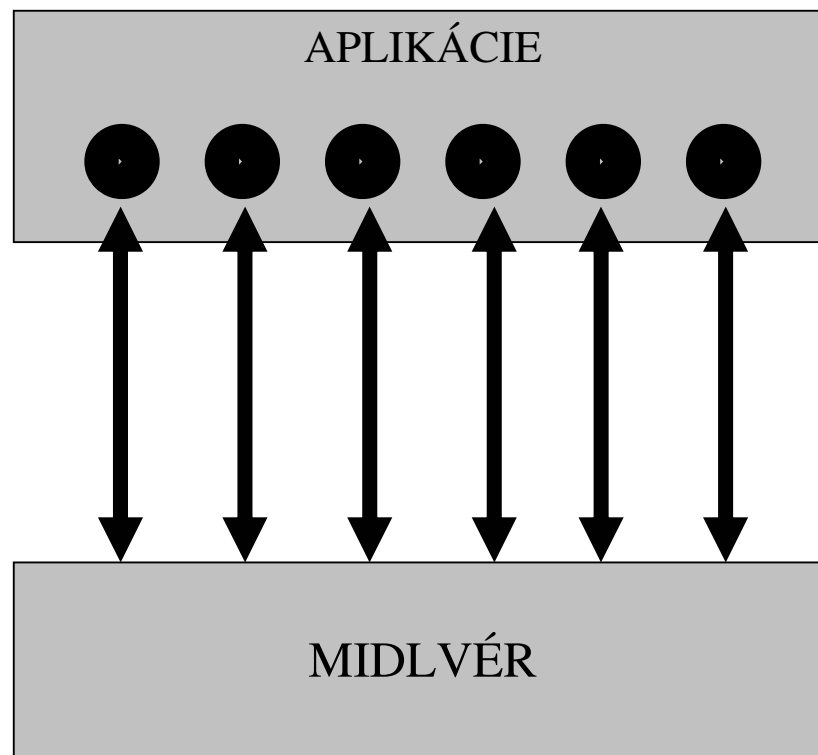
- **na rozširovanie dátového a funkčného modelu zdieľaných (spoločných) informácií a funkcií,**
- **podporujúce tvorbu pridávaného rozširujúceho aplikačného softvéru od verifikácie jeho súladu so špecifikáciou (CASE) až po generovanie kódu v jazykoch C a SQL**

DHE – VPLYV NA ZLOŽITOSŤ IS A SÚVISIACE NÁKLADY

bez DHE - ☹️

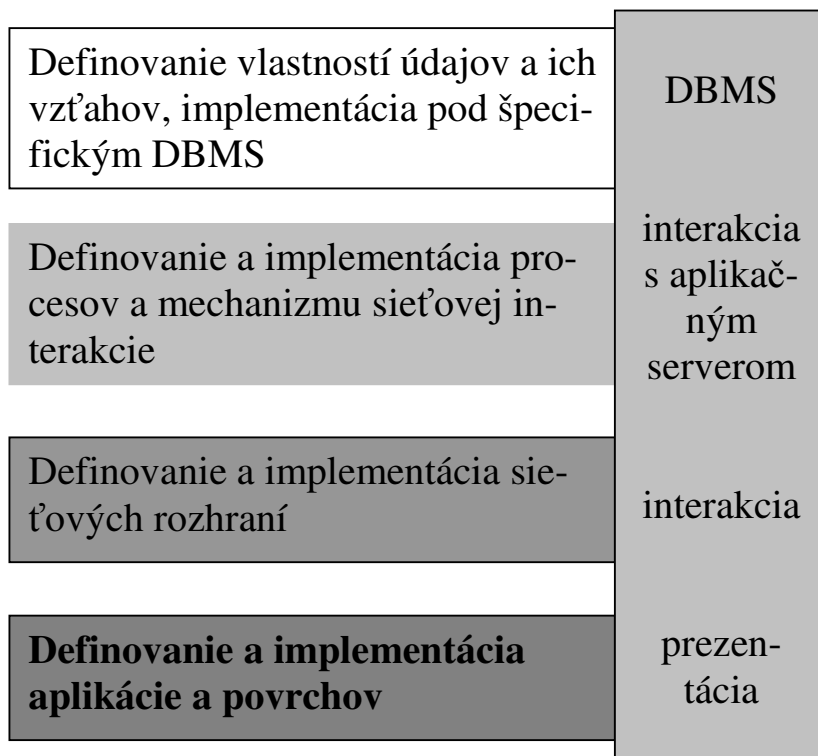
s použitím DHE - 😊

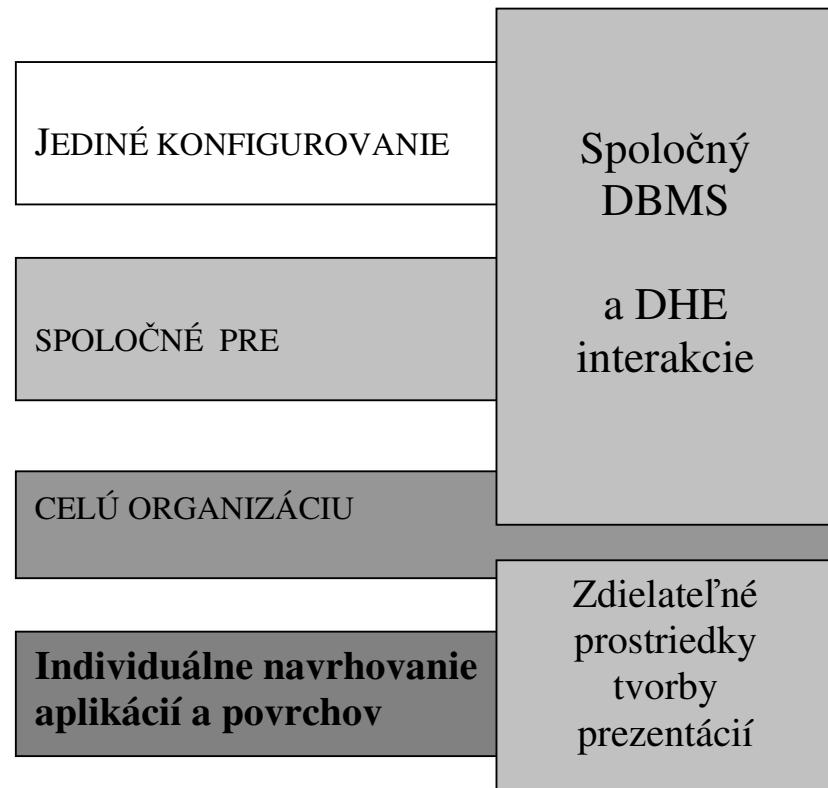
DHE – VPLYV NA ZLOŽITOSŤ IS A SÚVISIACE NÁKLADY

bez DHE - ☹️

Individuálny návrh a tvorba jednotlivých aplikácií

s použitím DHE - 😊

HANSA
Health Advanced Networked System Architecture

EU projekt

pride sem DHE obr.

DHE – princípy realizácie (1)

PROCESY DHE MIDLVÉRU KOREŠPONDUJÚ S PROCESMI V REALITE. MAJÚ GENERICKÚ POVAHU: FENOMÉNY REALITY SÚ PRITOM REPREZENTOVANÉ VŠEOBECNÝMI ENTITAMI (KATEGÓRIAMI)

- **AGENTI** v zdravotníckej organizácii vykonávajú špecifické **AKTIVITY** s **PACIENTAMI** (alebo napr. zariadeniami), pričom používajú/spotrebúvajú **ZDROJE** (*personál, spotrebný materiál, priestory, zariadenia, prístroje atď.*)
- **AKTIVITY** sa buď (priamo alebo nepriamo) týkajú **PACIENTOV** a ich potrieb, alebo všeobecných **RIADIACICH** a **ORGANIZAČNÝCH** požiadaviek danej ustanovizne.
- V závislosti na type vykonávanej **AKTIVITY**, jej výsledky môžu viesť k **ZDRAVOTNÝM ÚDAJOM** zodpovedajúcim zdravotnému stavu pacienta.
- Jednotlivé kategórie **PERSONÁLU** majú rôzne **OPRÁVNENIA** prístupu (vkladania, modifikovania, prezerania) k **ZDRAVOTNÝM ÚDAJOM** v používanom informačnom systéme – oprávnenia sa regulujú celoštátnymi, regionálnymi a lokálnymi pravidlami v závislosti na vykonávaných činnostiach.

DHE – princípy realizácie (2)

➤ **KONTAKT** je **UDALOSŤ** vzniku pracovno-právneho vzťahu medzi poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti a **KLIENTOM**. **AGENT** - poskytovateľ zdravotníckej starostlivosti vykonáva v rámci kontaktu sled **AKTOV**, t.j. **AKTIVITU**.

➤ **Uskutočňovanie AKTIVÍT** vedie k spotrebe špecifických **ZDROJOV** a k nim sa viažu zodpovedajúce **NÁKLADY**.

➤ **Ku každému PACIENTOVI** sa viažu a uchovávajú rôzne typy **ZDRAVOTNÝCH A ZDRAVOTNÍCKYCH INFORMÁCIÍ**. Ich nositeľmi sú rôzne kategórie údajov, ktoré sa môžu **AGREGOVAŤ** podľa rôznych kritérií v závislosti na špecifických charakteristikách klinických údajov a potrieb rôznych kategórií **OPRÁVNENÝCH POUŽÍVATEĽOV**.

➤ **AGREGOVANÉ INFORMÁCIE** o vykonávaných činnostiach v jednotlivých oblastiach **AKTIVÍT** danej inštitúcie vo vzťahu k **NÁKLADOM** na uplatňovanú starostlivosť o **PACIENTOV** sú potrebné pre **RIADIACE ÚTVARY (MANAŽMENT)**, aby mohli sledovať a usmerňovať vývoj danej organizácie z **ADMINISTRATÍVNYCH, HOSPODÁRSKYCH A ZDRAVOTNÍCKYCH HĽADÍSK**.

DHE – HLAVNÉ ZLOŽKY

**PATIENT MANAGER
(SPRÁVCA DÁT TYPU PACIENT)**

**ACT MANAGER
(SPRÁVCA DÁT TYPU AKT)**

**HEALTH DATA MANAGER
(SPRÁVCA ZDRAVOTNÍCKYCH ÚDAJOV)**

**RESOURCE MANAGER
(SPRÁVA DÁT O ZDROJOCH)**

**USERS & AUTHORISATION MANAGER)
(SPRÁVCA POUŽÍVATEĽOV A ICH OPRÁVNENÍ)**

**COST & PERFORMANCE MANAGER
(SPRÁVCA NÁKLADOV A VÝKONOV)**

PATIENT MANAGER (SPRÁVCA DÁT TYPU PACIENT)

- ☞ V súbore PACIENT priradí pacientom zázna tvorený tzv. minimálnu množinou jeho dát – prostriedok identifikácie pacienta v IS daného PZS.**
- ☞ Prehľadávanie a úpravy osobných údajov pacienta.**
- ☞ Zaznamenávanie, prehľadávanie a operácie so súhrnom pacientových údajov súvisiacich s jednotlivými KONTAKTAMI (napr. nvštevy v ambulanciách, jednodenné hospitalizácie, hospitalizácie) v danom zariadenii.**
- ☞ Zabezpečuje uchovávanie, prehľadávanie a predkladanie potrebných zdravotníckych záznamov (osobné, klinické a epidemiologické údaje) pacientov.**
- ☞ Zabezpečuje konzistentnosť štatistických, epidemiologických a zdravotných analýz pre lokálne, regionálne, aj celoštátne potreby.**
- ☞ V súlade so špecifikovanými legislatívnymi normami zabezpečuje medzi (aj teritoriálne distribuovaných) PZS vzájomnú výmenu údajov z chorobopisov a jednotlivých KONTAKTOV .**

ACT MANAGER (SPRÁVCA DÁT TYPU AKT)

- ☞ Zadávanie, prehľadávanie, úpravy a informovanie o
  - **klinických a administratívnych AKTIVITÁCH** vykonávaných v organizačných jednotkách PZS
  - **zdroje, ktoré má PZS k dispozícii na vykonávanie rôznych aktivít.****

- ☞ Zadávanie, modifikovanie a predkladanie programov, podľa ktorých sa podľa uplatňovaných kritérií a pravidiel u PZS objednávajú rozvrhujú jednotlivé aktivity.**

- ☞ Špecifikovanie AKTU** buď ako autonómnej jednotky, alebo v kontexte AKTIVITY, jeho identifikácia a objednávanie.

- ☞ Riadenie a sledovanie uskutočňovaných AKTIVÍT** ako aj vznikajúcich interakcií medzi jednotlivými pracovnými miestami v priebehu celého procesu, počnúc pôvodnou požiadavkou, cez plánovanie, vykonávanie, až po koncovú fázu tvorby výsledkovej správy/hlásenia.

- ☞ Vkladanie, prehľadávanie, modifikovanie a predkladanie výsledkov jednotlivých AKTOV.**

HEALTH DATA MANAGER (SPRÁVCA ZDRAVOTNÍCKYCH ÚDAJOV)

Vkladanie, prehľadávanie, modifikovanie a predkladanie

- ☞ klasifikačných a kódovacích kritérií zaznamenávania rôznych typov zdravotných údajov v adekvátnych syntaktických štruktúrach,**
- ☞ prípustného štruktúrovania jednotlivých typov zdravotných údajov do adekvátnych agregácií a zvolených hl'adísk podľa podmienok definovaných štandardom HEALTH RECORD ARCHITECTURE (ARCHITEKTÚRA CHOROBOPI-SU),**
- ☞ vzťahov medzi rôznymi typmi zdravotných údajov a druhov AKTIVÍT,**
- ☞ zdravotných údajov (elementárnych aj zložených) zodpovedajúcich jednotlivým PACIENT/KONTAKTOM v súlade so základnými požiadavkami štandardu HEALTH RECORD ARCHITECTURE.**

VZÁJOMÁ VÝMENA JEDNOTLIVÝCH AKO AJ AKUMULOVANÝCH ZDRAVOTNÝCH ÚDAJOV JEDNOTLIVÝCH PACIENTOV AJ MEDZI GEOGRAFICKY (VEĽMI) ROZPTÝLENÝMI PZS.

RESOURCE MANAGER (SPRÁVA DÁT O ZDROJOCH)

Vkladanie, prehľadávanie, modifikovanie a predkladanie

- ☞ opisov a kategorizácií všetkých v danej inštitúcii uplatňovaných druhov ZDROJOV (aj) v členení na jednotlivé organizačné útvary (rozlišuje sa 5 kategórií: MATERIÁL, LIEKY, ZARIADENIA, PRIESTORY, PERSONÁL),**
- ☞ opisov, dostupnosti a využiteľnosti zdrojov podľa členenia do jednotlivých kategórií – a to individuálne a aj v zostavách prislúchajúcich k jednotlivým druhom AKTIVÍT**

**VYTVÁRAJÚ SA RÔZNE VARIANTY SLEDOVANIA "DRÁHY" LIEKOV
Z CENTRÁLNEJ LEKÁRNE CEZ SKLAD LIEKOV NA ODDELENIACH AŽ PO PACIENTA.**

USERS & AUTHORISATION MANAGER (SPRÁVCA POUŽÍVATEĽOV A ICH OPRÁVNENÍ)

Vkladanie, prehľadávanie, modifikovanie a uplatňovanie

- ☞ informácií špecifikujúcich jednotlivých používateľov informačného systému v danej inštitúcii,**
- ☞ informácií špecifikujúcich procesy, ktoré môžu spúšťať jednotliví používatelia, a kategórie údajov ku ktorým majú povolený prístup,**
- ☞ spôsobov verifikovania pravidiel oprávnení jednotlivých používateľov na vykonávanie jednotlivých procesov informačného systému v závislosti na čase a mieste, v ktorom sa nachádza**

COST & PERFORMANCE MANAGER (SPRÁVCA NÁKLADOV A VÝKONOV)

Vkladanie, prehľadávanie, modifikovanie a predkladanie

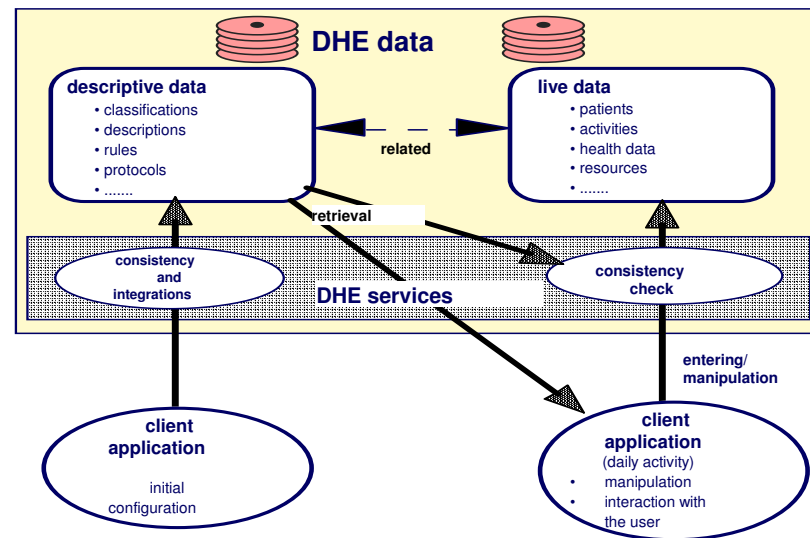
- ☞ klasifikácií nákladových stredísk a faktorov produktivity, výkonov, služieb, zdrojov, a to všetko jednotlivo aj v sústavách aktivít, agentov a typov zdrojov, ukazovateľov výkonnosti jednotlivých nákladových stredísk a aj organizácie ako celku,**
- ☞ klasifikácií pre danú inštitúciu významných hospodárskych ukazovateľov (napr. náklady a príjmy),**
- ☞ špecifikácií štandardných postupov zdravotníckej starostlivosti vzťahujúcich sa rôznym diagnostickým klasifikáciám (napr. DRG klasifikácie),**
- ☞ plánované mesačné a ročné rozpočty a ich porovnávanie so skutočnými ročnými a mesačnými nákladmi na výkony, služby a spotrebu zdrojov podľa jednotlivých nákladových stredísk a inštitúciu ako celok.**

VŠEOBECNÉ KONCEPTY SPRÁVY INFORMÁCIÍ

Konceptuálne schémy

Koncepty týkajúce sa DHE správcov (DHE managers)

Deskriptívne (špecifikujúce) údaje a korešpondujúce aktuálne dáta

DESKRIPTÍVNE ÚDAJE

☞ Špecifikujú kritéria podľa ktorých jednotlivé pracovné miesta (pracoviská) vykonávajú svoju činnosť. Ide napríklad o vymedzenie zásad a pravidiel (predpisov) pre vykonávanie jednotlivých aktivít (povedzme na centrálnom prijímacom oddelení alebo na lôžkovom oddelení). Väčšinou sú definované pri počiatočnom konfigurovaní systému a neskôr, v prípade (zriedkavej) potreby, sa modifikujú.

☞ Hlavné charakteristiky týchto údajov sa dajú zvýrazniť nasledovne: ♦ pomerne ohraničený rozsah údajov s dlhodobou až trvalou platnosťou ♦ veľmi zriedkavé modifikácie smú uskutočňovať iba explicitne oprávnené osoby, ktorých počet je veľmi ohraničený ♦ prístupujú k nim mnohé aplikácie s vysokou frekvenciou.

AKTUÁLNE (ŽIVÉ) ÚDAJE

☞ Sú nositeľmi aktuálnych informácií, ktoré sú sústavne generované každodennými činnosťami daného pracovného miesta. Sú to napr. osobné údaje pacientov, ich zdravotné informácie, uskutočňované aktivity a pritom použité a spotrebované zdroje.

☞ Hlavné charakteristiky týchto údajov: ♦ sústavne v čase narastajúce veľké objemy dát ♦ veľmi často sa zadávajú/modifikujú ♦ produkuje a používa ich veľký počet používateľov systému počas svojich pracovných činností ♦ pre inštitúciu majú svoju hodnotu iba počas ohraničeného obdobia, neskôr majú význam pre archívne a výskumné účely.

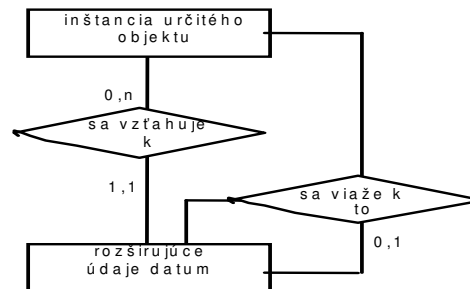

OPERÁCIE TYPU DHE-KLIENT

- ☞ Vyhľadanie deskriptívnych údajov týkajúcich sa aktivít, ktoré sa majú uskutočniť (ktoré sa uskutoč[ňujú/nili]).**
- ☞ Interakcie s používateľom, ktorému sa umožňuje dodatočné zadanie údajov súvisiacich s konkrétnou aktivitou ako aj modifikovanie/odobrenie štandardných odporúčaní vyplývajúcich z deskriptívnych údajov.**
- ☞ Aktualizácia a/alebo modifikácia zadaných živých údajov. Pri zadávaní/modifikovaní živých údajov DHE uskutočňuje všetky potrebné kontroly na zabezpečenie konzistentnosti živých údajov s deskriptívnymi údajmi. Sú to však kontroly ohraničené iba na syntaktickú úroveň (t.j. platnosť kódov a referencií) a pravidlá zabezpečujúce konzistentnosť systému ako celku (napr. stav aktov).**

SPOLOČNÉ VLASTNOSTI VŠETKÝCH DÁTOVÝCH KONCEPTOV

- ☞ Každý DHE záznam je tvorený množinou polí identifikujúcich skutočnosti ako autor vytvoreného/modifikovaného záznamu, dátum a čas zadania/modifikácie, atď.
- ☞ Každému výskytu dátovej položky je možné priradiť ďalšie rozširujúce údaje (obrázky a texty). Rozširujúce údaje môžu byť vzájomne viazané a agregované prostredníctvom určitej väzby typu "hyperlink" podľa tejto konceptuálnej metaschémy

Nasleduje

Patients General Concepts (1)

ditto (2)

Health Data General concepts

Activities general concepts

Description of the organization

Classification of the activities

Complementary and Execution Profiles

Default utilisation of resources in an act

Life-Cycle of the act

Criteria for Booking and Planning acts

Overall Mechanism for planning acts

Executing, complementing and terminating acts

Resources, samples and body parts involved in an act

Resources general concepts

Users and authorisations general concepts

Costs and managerial data general concepts

DHE

**ŠPECIFICKÝ MIDLEVÉR
PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA ZDRAVOTNÍCKYCH SLUŽIEB**

**INTEGROVANÁ SÚSTAVA ŠPECIFICKÝCH PROCEDÚR,
PREPOJOVACÍCH MODULOV A POUŽÍVATEĽSKÝCH ROZHRAŇÍ
OPERUJÚCICH S KONZISTENTNOU DISTRIBUOVANOU DÁTABÁZOU
CIELENE ORIENTOVANÝCH NA PODPOROVANIE
ORGANIZAČNÝCH, ZDRAVOTNÍCKYCH A RIADIACICH ČINNOSTÍ
INŠTITÚCIÍ POSKYTUJÚCICH ZDRAVOTNÍCKE SLUŽBY**

**JE TO VRSTVA SOFTVÉRU, KTORÁ TVORÍ NERVOVÝ
SYSTÉM ZDRAVOTNÍCKEHO/NEMOCNIČNÉHO
INFORMAČNÉHO SYSTÉMU**

DHE

ŠPECIFICKÝ MIDLEVÉR

PODSTATA:

- **PREPOJENIE A INTEGROVANIE (SÚČINNOSŤ) TECHNOLOGICKY RÔZNORODÝCH A DISTRIBUOVANÝCH APLIKÁCIÍ DO SPOLUPRACUJÚCEHO CELKU**
- **ZDIELANIE SPOLOČNÝCH KONCEPTOV (POJMOV, KATEGÓRIÍ, SCHÉM), KOMPONENTOV, PROCEDÚR, ROZHRAŇÍ, DÁTOVÝCH MODELOV**
- **INTEGROVANÉ APLIKÁCIE, OKREM ROZHRAŇÍ (*API – APPLICATION PROGRAM INTERFACE*) NEMUSIA VÔBEC BYŤ INFORMOVANÉ O SPOLOČNEJ DÁTABÁZE, PRIČOM SVOJE ŠPECIFICKÉ ÚDAJE SI MÔŽU UDRŽOVAŤ VO SVOJEJ LOKÁLNEJ DB, KÝM SPOLOČNÉ ZÍSKAVAJÚ/ODOVZDÁVAJÚ Z/DO SPOLOČNEJ DB**

PROSTRIEDOK:

- **ZDIELANIE SPOLOČNÝCH ÚDAJOV - VRÁTANE INFORMÁCIÍ O OPRÁVNENIÁCH PRISTUPOVAŤ K NIM – A SIEŤOVÝCH PREPOJENÍ**
- **UMOŽŇUJE PROSTREDNÍCTVOM API FUNKČNÚ SEPARÁCIU APLIKÁCIE OD SPOLOČNEJ DB A UMOŽŇUJE SYNCHRONIZOVANÚ AJ ASYNCHRÓNNU SÚČINNOSŤ**

DHE

ŠPECIFICKÝ MIDLEVÉR

PROSTÁ "INTEGRÁCIA" SIEŤOVÝM PREPOJENÍM:

- ☹ NEPOSKYTUJE PROSTRIEDKY NA ZABEZPEČENIE KOHERENTNOSŤ CELKU
- ☹ NEDÁ SA HOVORIŤ O INTEGROVANÍ ÚDAJOV FUNKCIÍ AUTONÓMNÝCH KOMPONENTOV
- ☹ ZMENAMI (DODANÍM NOVÝCH A/ALEBO MODIFIKOVANÍM JESTVUJÚCICH) KOMPONENTOV STUPŇUJÚ SA ŤAŽKOSTI SO ZACHOVÁVANÍM KONZISTENTNOSTI CELKU A PREKONÁVANIA VZNIKAJÚCICH PROBLÉMOV
- ☹ PROBLÉMOM JE ZABEZPRČOVAŤ PREPÁJANIE VEĽMI ODLIŠNÝCH APLIKÁCIÍ A ZACHOVANIE ICH VZÁJOMNEJ KOMPATIBILITY

DHE - ŠPECIFICKÝ MIDLEVÉR

DHE "INTEGRÁCIA":

- ☺ ZABEZPEČUJE VEĽKÚ ČASŤ SPOLOČNÝCH FUNKCIÍ (PROCESOV), KTORÉ BY INAK MUSELI BYŤ ZABEZPEČOVANÉ SAMOTNÝMI APLIKÁCIAMI
- ☺ MOŽNOSŤ ROZŠIROVANIA SPOLOČNÝCH FUNKCIÍ NA ZÁKLADE DANÝCH ŠTAN-DARDOV
- ☺ PRÍPUSTNOSŤ VYTVÁRANIA VYSOKOŠPECIALIZOVANÝCH APLIKÁCIÍ PRE ŠPECIFICKÉ CIELE
- ☺ JEDNODUCHÉ ROZŠIROVANIE, ZÁMENA, MODIFIKOVANIE JEDNOTLIVÝCH KOM-PONENTOV PRI ZABEZPEČOVANÍ KOMUNIKÁCIE S DB A SPOLOČNÝMI FUNKCIAMI PROSTREDNÍCTVOM API
- ☺ SPOLOČNE ZDIELANÁ DB ELIMINUJE NADBYTOČNÉ ÚDAJE A TÝM AJ NEJED-NOZNAČNOSTI, PRIPÚŠŤA RÝCHLY PRIAMY SYNCHRÓNNY PRÍSTUP K ÚDAJOM
- ☺ KAŽDÁ APLIKÁCIA MÔŽE MAŤ VLASTNÚ LOKÁLNU DB, AK SA RELEVANTNÉ ÚDAJE V NEJ NENACHÁDZAJÚ, TAK SÚ SPRÍSTUPŇOVANÉ (AJ REPLIKOVANÉ) PROSTRED-NÍCTVOM MIDLEVAÉRU BUĎ Z INEJ LOKÁLNEJ ALEBO ZDIELANEJ DB
- ☺ MOŽNOSŤ VÝMENY ÚDAJOV A TÝM AJ ZMIEN V LOKÁLNYCH DB, ASYNCHRÓNNEHO ZASIELANIA A SPROSTREDKÚVANIA SPRÁV, RIADENIA PRENOSU SPRÁV A UDALOSTÍ (SPŮŠŤANIE PROCESOV) A TÝM AJ SPŮŠŤANIA APLIKÁCIÍ A UDALOSTÍ
- ☺ MOŽNOSŤ VYTVÁRANIA SKLADU (WAREHOUSE) VŠETKÝCH OKOPÍROVANÝCH ÚDAJOV AJ ZO VŠETKÝCH LOKÁLNYCH DB

DHE APLIKÁCIE

Pacientské záznamy, chorobopisy

Medicínska starostlivosť

Ošetrovateľské činnosti

Podpora medicínskych činností

Pomocné činnosti

Organizačné a riadiace činnosti

DHE - KLÚČOVÉ CHARAKTERISTIKY

MODULÁRNOSŤ
KONFIGUROVATEĽNOSŤ
ROZŠÍRITEĽNOSŤ
INTEGROVATEĽNOSŤ
HETEROGÉNNOSŤ
NEZÁVISLOSŤ A AUTONÓMNOSŤ
APLIKÁCIÍ
FUNKČNÁ A INFORMAČNÁ INTEGRITA
CELÉHO SYSTÉMU

UNIFIKOVANÝ ŠTÝL A IMPLEMENTÁCIA
ZHODA S HLAVNÝMI ŠTANDARDAMI
INTEGROVANOSŤ A OTVORENOSŤ
ORIENTÁCIA NA PACIENTA
SPÔSOBILOSŤ MANIPULÁCIE
S TEXTAMI A OBRÁZKAMI
VYSOKÁ ÚČINNOSŤ
NEZÁVISLOSŤ OD KONFIGURÁCIE SIETE
OTVORENOSŤ ŠTRUKTÚRY
PODPORNÉ PROSTRIEDKY SÚ SÚČASŤOU

Spájanie aplikácií s DHE služ

